

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL TIMIȘOARA

300055 - TIMIȘOARA, P-ța Tepeș Vodă nr. 2 Tel.: 0256 - 498.721; Fax: 0256 - 401.194

Nr.65/Ad/15 ianuarie 2019

ROMÂNIA Către
Înalta Curte de Casație și Justiție
Registratura Generală
Intrare nr.
20.19. Luna... Zua...

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Completul de soluționare a recursului în interesul legii

COLEGIUL DE CONDUCERE AL CURȚII DE APEL TIMIȘOARA în conformitate cu prevederile art.471 al.1 Cod de procedură penală și art.21 al.2 din Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.1375/17 decembrie 2015, formulez cerere de

RECURS ÎN INTERESUL LEGII,

pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară de către toate instanțele judecătorești a următoarei probleme de drept:

„competența soluționării cererii prin care persoana privată de libertate solicită acordarea zilelor compensatorii în baza Legii nr. 169/2017 privind restul de pedeapsă rezultat dintr-o condamnare anterioară și cumulată cu pedeapsa în a cărei executare se află”.

Prezentarea ipotezei

Potrivit prevederilor art. 551 din Legea 254/2013, modificată prin Legea nr. 169/2017:

(1) La calcularea pedepsei executate efectiv se are în vedere, indiferent de regimul de executare a pedepsei, ca măsură compensatorie, și executarea pedepsei în condiții necorespunzătoare, caz în care, pentru fiecare perioadă de 30 de zile executate în condiții necorespunzătoare, chiar dacă acestea nu sunt consecutive, se consideră executate, suplimentar, 6 zile din pedeapsa aplicată.

(2) În sensul prezentului articol, se consideră condiții necorespunzătoare cazarea unei persoane în oricare centru de detenție din România care a avut lipsuri la condițiile impuse de standardele europene.

(3) În sensul prezentului articol, se consideră executare a pedepsei în condiții necorespunzătoare cazarea în oricare dintre situațiile următoare:

a) cazarea într-un spațiu mai mic sau egal cu 4 mp/deținut, care se calculează, excluzând suprafața grupurilor sanitare și a spațiilor de depozitare a alimentelor, prin

împărțirea suprafeței totale a camerelor de deținere la numărul de persoane cazate în camerele respective, indiferent de dotarea spațiului în cauză;

b) lipsa accesului la activități în aer liber;

c) lipsa accesului la lumină naturală sau aer suficient ori disponibilitatea de ventilație;

d) lipsa temperaturii adecvate a camerei;

e) lipsa posibilității de a folosi toaleta în privat și de a se respecta normele sanitare de bază, precum și cerințele de igienă;

f) existența infiltrațiilor, igrasiei și mucegaiului în pereții camerelor de detenție.

(4) Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător și la calcularea pedepsei executate efectiv ca măsură preventivă/pedeapsă în centrul de reținere și arestare preventivă în condiții necorespunzătoare.

(5) În sensul prezentului articol, nu se consideră executare a pedepsei în condiții necorespunzătoare ziua sau perioada în care persoana a fost:

a) internată în infirmerii din cadrul locurilor de deținere, în spitale din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, a Ministerului Afacerilor Interne sau din rețeaua sanitară publică;

b) în tranzit.

6) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în cazul în care persoana a fost despăgubită pentru condiții necorespunzătoare de detenție, prin hotărâri definitive ale instanțelor naționale sau ale Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru perioada pentru care s-au acordat despăgubiri și a fost transferată sau mutată într-un spațiu de detenție având condiții necorespunzătoare.

(7) Beneficiul aplicării dispozițiilor alin. (1) nu poate fi revocat.

(8) Perioada pentru care se acordă zile considerate ca executate în compensarea cazării în condiții necorespunzătoare se calculează începând cu 24 iulie 2012.

Dificultăți de stabilire a competenței soluționării cererii, prin care persoana privată de libertate solicită acordarea zilelor compensatorii în baza legii nr. 169/2017 privind restul de pedeapsă rezultat dintr-o condamnare anterioară și cumulat cu pedeapsa în a cărei executare se află, au fost legate de interpretarea diferită a dispozițiilor legale în materie.

Astfel într-o primă opinie s-a apreciat că judecătorul de supraveghere a privării de libertate are o astfel de competență întrucât măsura compensatorie prevăzută de art.551 din Legea 254/2013 constituie un drept al persoanelor condamnate, în sensul acestui act normativ astfel că soluționarea cererilor se face în procedura prevăzută de art. 56 alin. 9 și 12 din Legea nr. 254/2013.

De menționat în acest sens este Sentința penală nr. 5559/13.11.2018 pronunțată de Judecătoria Timișoara (dosar nr. 25635/325/2018), definitivă la data pronunțării, prin care s-a dispus următoarele:

În temeiul art. 56 alin. 9 și 12 cu referire la art. 39 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, admite contestația formulată de contestatorul G.V., în prezent deținut în cadrul Penitenciarului Timișoara, împotriva încheierii nr. 522/28.09.2018 dată în dosarul nr. 522/2018 de către Judecătorul de supraveghere a privării de libertate din cadrul Penitenciarului Timișoara.

În baza art. 55' din Legea nr. 254/2013 desființează încheierea nr. 522/28.09.2018 dată în dosarul nr. 522/2018 de către Judecătorul de supraveghere a privării de libertate din cadrul Penitenciarului Timișoara și constată că la calcularea pedepsei de 1 an 6 luni și 788 zile de închisoare (MEPI nr. 1397/2017 din data de 20.04.2017) se consideră ca executate un număr suplimentar de 144 zile închisoare (cu un rest de 21 zile) corespunzătoare perioadei 24.07.2012-19.08.2015, perioada în care contestatorul s-a aflat

În executarea pedepsei închisorii de 9 ani pentru tentativă de omor calificat, conform mandatului de executare a pedepsei închisorii nr. 122/12.07.2010 emis de Tribunalul Timiș, în dosarul nr. 711.1/30/2009 în baza sentinței penale nr. 84/11.02.2010, pedeapsă din executarea căreia a fost liberat condiționat la data de 19.08.2015 cu un rest rămas de executat de 788 zile".

În motivarea acestei sentințe s-au reținut următoarele:

(...) „modalitatea de calcul a zilelor considerate efectiv executate în temeiul art. 55 ind. 1 din Legea nr. 254/2013 privind compensarea în cazul cazării în condiții necorespunzătoare privește administrația penitenciarului fiind un drept fiind un drept de care beneficiază condamnații care îndeplinesc condițiile prevăzute de articolul anterior menționat”.

Într-o altă opinie se apreciază că judecătorul de supraveghere a privării de libertate nu are o astfel de competență întrucât el exercită doar atribuțiile expres prevăzute de art. 9 din Legea nr. 254/2013.

Conform art. 9 alin. 2 lit. a) din Lege, judecătorul de supraveghere soluționează plângerile deținuților privind exercitarea drepturilor prevăzute de prezenta lege. Dispozițiile art. 56 din aceeași lege stipulează, de asemenea, că persoanele condamnate pot face plângere la judecătorul de supraveghere a privării de libertate împotriva măsurilor privitoare la exercitarea drepturilor prevăzute de prezenta lege.

Din interpretarea dispozițiilor legale de mai sus rezultă că, pentru a fi admisibilă, plângerea persoanei condamnate trebuie să vizeze un drept expres prevăzut de legea de executare a pedepselor.

Drepturile persoanelor condamnate sunt prevăzute expres în Cap. V din Legea nr. 254/2013, articolele 56-80.

Măsura compensatorie prevăzută de art. 55 ind. 1 din Lege nu constituie un drept al persoanelor condamnate, în sensul legii de executare a pedepselor. Acest articol a fost introdus, prin voința legiuitorului, în Cap. IV al Legii, iar nu în Cap. V, care reglementează expres drepturile persoanelor condamnate. Cu privire la Cap. IV din Lege, judecătorul de supraveghere are competență doar în ceea ce privește articolele 48-50, reglementate ca drepturi de art. 80 din Lege (parte din cap V). În plus, nici nu s-ar putea aprecia măsura acordată de legiuitor în compensație pentru încălcarea unor drepturi ca fiind tot un drept în sensul legii de executare.

Legea nr. 169/2017 a prevăzut expres modalitatea de calcul a zilelor considerate executate ca măsură compensatorie, termenele, competența, fără a dispune atribuții în sarcina judecătorului de supraveghere a privării de libertate.

Calculul zilelor prev. de art. 55 ind. 1 din Lege se efectuează de către administrația penitenciară – Biroul evidență și organizarea muncii deoarece s-a prevăzut expres această atribuție în Legea nr. 169/2017. Dacă legiuitorul ar fi dorit, odată cu introducerea dispozițiilor art. 55 ind. 1 în Legea nr. 254/2013, ar fi stipulat expres o nouă atribuție legală a judecătorului de supraveghere, prin modificarea art. 9.

În urma admiterii unei cereri având ca obiect aplicarea dispozițiilor art. 55 ind. 1 din Lege, s-ar reduce pedeapsa stabilită de instanța de judecată, ceea ce excede competenței judecătorului de supraveghere a privării de libertate, care desfășoară doar o activitate administrativ-jurisdicțională.

Prin urmare instanța competentă să soluționeze cererile mai sus menționate aparține instanței de executare, sau instanței corespunzătoare în grad instanței de

executare în a cărei circumscripție se află locul de deținere, cererile fiind înregistrate și soluționate ca având ca obiect contestație la executare - art. 598 alin. 1 lit. d C.p.p.

În acest sens sunt de menționat următoarele hotărâri:

Prin s.p. nr. 928/19.09.2018 pronunțată de Judecătoria Aiud (dosar nr. 637/175/2018), definitivă prin necontestare (după cum reiese din înregistrările din aplicația ECRIS), s-au dispus următoarele:

În baza art. 598 alin. 1 lit. d Cod.pr. pen. admite contestația la executare formulată de contestatorul condamnat H.C.C.(...) deținut în Penitenciarul Aiud în executarea unei pedepse de 1 an 3 luni și 346 zile închisoare, pedeapsă la care a fost condamnat prin sentința penală nr. 1310/2017 a Judecătoriei Tg Jiu.

În baza art. 55/1 din Legea nr. 254/2013 constată ca fiind executate, din pedeapsa de 1 an, 3 luni și 346 zile închisoare, un număr suplimentar de 210 zile închisoare corespunzătoare perioadei 20.08.2012 - 08.09.2015, 08.01.2016 - 18.03.2018, perioadă în care contestatorul condamnat a executat pedeapsa închisorii de 4 ani aplicată prin sentința penală nr. 303/2014 a Judecătoriei Tg Cărbunești, pedeapsă din executarea căreia a fost liberat condiționat la data de 08.09.2015 cu rest de 346 zile, respectiv a fost arestat preventiv.

În motivarea acestei sentințe s-au reținut următoarele:

(...) ..Apreciem că interpretarea este valabilă și în condițiile în care pedeapsa era deja aplicată. Nu reprezintă o încălcare a autorității lucrului judecat întrucât aplicarea acestor dispoziții nu determină, la acest moment, stabilirea unei alte pedepse. Pedeapsa rămâne aceeași, însă conform noii legi, ale cărei dispoziții se aplică de la momentul 24 iulie 2012, contestatorul și se vor considera ca executate suplimentar, zilele calculate ca executate în considerarea condițiilor de detenție necorespunzătoare. Este prin urmare un beneficiu care-i permite condamnatului să îndeplinească mai repede fracția pentru liberare condiționată sau, în unele cazuri, chiar să-i fie considerată executată întreaga pedeapsă (și ne referim la pedeapsa inițial aplicată) cu consecința punerii în libertate.

Cu atât mai mult cu cât chiar textul de lege stabilește momentul de la care se aplică, apreciem că persoana condamnată, aflată deja în executarea pedepsei, trebuie să beneficieze de zilele compensatorii, altfel ajungându-se la o discriminare evidentă față de persoanele care sunt condamnate după intrarea în vigoare a legii și cărora, conform deciziei ÎCCJ li se calculează restul rămas de executat prin scăderea zilelor considerate executate suplimentar în considerarea condițiilor de detenție necorespunzătoare.

În plus, prezenta lege este o lege temporară, cu propriile reguli de aplicare, lege care în cuprinsul ei stabilește perioada pentru care se aplică.

Nu în ultimul rând, prin pedeapsă care se execută în sensul textului de lege, înțelegem în cazul contestatorului. pedeapsa formată din pedeapsa aplicată prin sentința prin care a fost condamnat și restul revocat. Prin revocarea liberării condiționate, pedeapsa anterioară se execută din nou în regim de detenție, așa încât nu există niciun argument prin care unei persoane aflate în situația contestatorului să nu-i fie aplicate dispozițiile privind zilele compensatorii.

Așa fiind, în opinia noastră, dispozițiile art. 55/1 din Lg. 254/2013 așa cum au fost introduse prin Lg. nr. 169/2017, reprezintă o cauză de micșorare a pedepsei în accepțiunea art. 598 alin 1 lit. d Cod pr. pen., prin urmare prezenta contestație la executare este întemeiată și urmează a fi admisă".

Prin d.p. nr. 928/19.09.2018 pronunțată de Tribunalul Satu Mare (dosar nr. 1778/218/2018*), definitivă la data pronunțării, s-au dispus următoarele:

(...) în baza art. 598 alin. 1 lit. d și cu referire la Decizia nr. 7/2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (publicată în Monitorul Oficial nr. 548/02.07.2018) admite contestația la executare formulată de persoana condamnată F.G.N. (...) privind pedeapsa de 2 ani 10 luni și 479 zile închisoare ce i-a fost aplicată prin sentința penală nr. 94/2017 pronunțată de Judecătoria Carei în dosar cu nr. 1083/218/2017;

Constată că din pedeapsa de 2 ani 10 luni și 479 zile închisoare, în executarea căreia se află contestatorul, i se consideră executate suplimentar, în baza art. 55 indice 1 din Legea nr. 254/2013, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 169/2017, un număr de 186 zile, ca măsură compensatorie pentru perioada executată anterior în intervalul 01.10.2013 - 18.05.2016, în executarea pedepsei ce i-a fost aplicată prin sentința penală nr. 276/2013 a Judecătoriai Cărei, pedeapsă din executarea căreia a fost liberat condiționat la data de 18.05.2016, cu un rest de 479 zile.

In motivarea acestei decizii s-au reținut următoarele:

„(...)”, în interpretarea dispozițiilor art. 55 indice 1 din Legea nr. 254/2013. Î.C.C.J. - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în materie penală a stabilit că „pentru determinarea restului de pedeapsă rămas neexecutat în vederea aplicării tratamentului sancționator de la art. 104 alin. 2 coroborat cu art. 43 alin. 1 Cod penal, trebuie recalculată, începând cu data de 24.07.2012 - perioada executată efectiv din pedeapsa din a cărei executare a fost dispusă liberarea condiționată anterior intrării în vigoare a Legii nr. 169/2017” (Decizia nr. 7/26.04.2018).

În ce privește aplicabilitatea în cauză a deciziei nr. 7/2018 (mai sus evocate), se va reține că, în raport de obiectul prezentei cauze, dispozitivul acestei hotărâri nu este aplicabil în mod direct, cât timp în prezenta cauză nu se pune problema aplicării dispozițiilor art. 104 alin. 2 și a art. 43 alin. 1 Cod penal, privind revocarea liberării condiționate și a pedepsei în caz de recidivă.

Cu toate acestea, din considerentele Deciziei nr. 7/2018 a Î.C.C.J. rezultă că persoanele liberate condiționat anterior momentului intrării în vigoare a Legii nr. 169/2017 (cum este și cazul persoanei condamnate Frast Gergo Norbert) nu pot fi excluse din sfera de aplicare a dispozițiilor art. 55 indice 1 alin. 1 și 8 din Legea nr. 254/2013. Tot în cuprinsul deciziei se reține și faptul că, „în ceea ce privește efectele concrete ale acestei recalculări asupra stării de recidivă, revocării sau nu a liberării condiționate și alte asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că acestea nu fac obiectul sesizării de față, motiv pentru care nu se va pronunța asupra lor”. (...)

Această operațiune, de considerare ca executate efectiv, a unui număr suplimentar de zile, nu presupune modificarea pedepsei rezultante de 2 ani 10 luni și 479 zile închisoare, prin scăderea celor 186 zile ce i se consideră executate suplimentar din restul de pedeapsă de 479 zile închisoare și nici anularea M.E.P.Î. nr. 118/2017 emis de Judecătoria Carei la data de 07.09.2017, în baza sentinței penale nr.4/2017, cum în mod greșit a dispus Judecătoria Satu Mare. De altfel, prin aplicarea în mod direct a dispozițiilor art. 55 indice 1 din Legea nr.254/2013 la mandatele aflate în prezent în executare, se consideră executate în mod suplimentar câte 6 zile la fiecare 30 de zile executate în condiții necorespunzătoare, fără a avea loc vreo modificare/anulare a mandatelor de executare a pedepselor emise inițial”.

În doctrină s-a reținut că cererile privind aplicarea art. 55¹ din Legea nr. 254/2013 pot fi soluționate pe calea contestației la executare- art. 598 alin. 1 lit. d C.p.p. (Udroiu, **Mihail** - Procedură Penală. Partea Specială, Editura C.H. Beck, București, 2018, pag. 828, 829 și **Streteanu, Florin; Nițu, Daniel** - Drept penal. Partea Generală, Editura Universul Juridic, București, 2018, pag. 592, 593).

Prin urmare observăm că problema de drept care face obiectul sesizării a fost soluționată în mod diferit de instanțele judecătorești și astfel apreciem că se impune pronunțarea unei hotărâri în cadrul procedurii prevăzute de art.471 și urm Cod de procedură penală prin care să se stabilească **competența soluționării cererii prin care persoana privată de libertate solicită acordarea zilelor compensatorii în baza legii nr. 169/2017 privind restul de pedeapsă rezultat dintr-o condamnare anterioară și cumulat cu pedeapsa în a cărei executare se află**, respectiv dacă aceasta revine judecătorului de supraveghere a privării de libertate, potrivit prev. art. 56 alin. 9 și 12 din Legea nr. 254/2013 sau instanței de executare în a cărei circumscripție se află locul de deținere, potrivit prev. art.594 Cpp, art.598 Cpp

Anexăm din aplicația ECRIS: Sentința penală nr.5559/13.11.2018, pronunțată de Judecătoria Timișoara în dosarul nr.25635/325/2018; Sentința penală nr.928/19.09.2018, pronunțată de Judecătoria Alba în dosarul nr.637/175/2018 și Decizia penală nr.148/C/28.11.2018, pronunțată de Tribunalul Satu Mare în dosarul nr.1778/218/2018*.

Cu deosebită considerație,

Președintele Colegiului de Conducere al Curții de Apel Timișoara
Judecător ~~Eric~~ NISTOR